

М. М. Кисельов

Конкордизм

КОНКОРДИЗМ (від лат. *concordia* – погодження, злагода) – соціально-етична концепція, спрямована на відновлення рівноваги внутрішнього світу людини, гармонію між людиною і суспільством та між людиною і природою. Етимологічно Конкордія – давньорим. божество згоди серед громадян та між народом і сенатом. «Concordatum» – низка угод між Папою Римським та європ. королівствами, що регулювали юрид. і майновий статуси катол. Церкви. У філософії [католицизму](#) (томізмі та неотомізмі) К. претендує на універсал. поєднання віри і розуму, умоглядного й емпіричного, сутності та існування, індивідуалізму й соборності, актуального та потенційного. К. вважає за можливе узгодження біблій. сказання про світобудову з даними науки. Істина єдина: між Словом Божим і об'єктив. даними природознавства не може бути протиріч. Елементи К. наявні також і в православ. традиції *християнства* (О. Мень). Із давніх часів [Біблію](#) прагнули узгодити з Птолемеєвою системою геоцентризму. За християн. традицією Господь створив Святе Письмо і Книгу Природи, що є ключем до розуміння першої й оберігає нас від заблудження. Вічна Істина Святого Письма не може суперечити тому, що є істинним у наук. пізнанні. Тому християн. мораль зараховує наук. відкриття у коло своїх ідей.

Оригін. концепцію К. викладено в однойм. філос.-етич. трактаті [В. Винниченка](#) (уперше опубл. у зб. «Невідомий Винниченко», 2010; окремо – 2011; обидва – Київ), де він зробив спробу пояснити, як подолати перешкоди на шляху до одвіч. мрії людей – *щастя*. Власне К. – система методів і правил актив. досягнення щастя, прагнення до якого й об'єднує усіх людей. Концепція орієнтує на відновлення узгодженості (рівноваги) внутр. світу людини за допомогою системи особистих, сусп. і глобал. засобів (від харчування та валеології до духов. самовдосконалення). Людство завжди потерпало від «дисконкордизму» – драм. неузгодженості між собою, яка є «смертел. хворобою, що нищить людину». Концепція К. В. Винниченка акцентує увагу на необхідності адекват. усвідомлення взаємостосунків людини та природи. Людина – не завойовник і володар природи, а лише її фрагмент. Природу як ціліс. і досконалий світ протиставлено дисгармоній. люд. світу. Парадигма К. орієнтує на ставлення до природи не як до пасив. тла, на якому відбувається життя людей, а як до склад. організму, елементом якого є й людина, яка має реалізувати власні життєві функції, не порушуючи осн. функц. зв'язків цілого. Для досягнення такого стану автор пропагував

такий філос.-світогляд. підхід, як «чесність із собою». Концепція К. В. Винниченка може бути також продуктивною для формування [екологічної культури](#) сучасника, дидактики [екологічної освіти](#) та методики екол. виховання.

Рекомендована література

1. Лащик Є. Винниченкова філософія щастя // ФД. 1998. № 1;
2. Сиваченко Г. Конкордизм В. Винниченка, або Мистецтво бути щасливим // Україна: філос. спадок століть: У 2 т. Т. 2. К., 2000;
3. Петрів О. Володимир Винниченко: філософський дискурс. Дрогобич, 2007;
4. Кошова І. «Конкордизм» Володимира Винниченка: у пошуках формули щастя // Вісн. Черкас. університету. Сер. Філол. науки. 2010. Вип. 178.

Бібліографічний опис:

Конкордизм / М. М. Кисельов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-4854>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).